

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**M. Antonii Marsilii Colvmnae, Bononiensis, I. C.
Archiepiscopi Salernitani, De Ecclesiasticorum Reddituum
Origine, & Iure Tractatvs**

Colonna, Marcantonio

Venetijs, 1575

Cap. XXVIII. Quid si clerici per luxum Ecclesiasticæ suæ fructus effundant
an tunc saltem restitutioni obligentur: id quod multis rationibus primo
aspectu affirmari posse videtur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61495](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61495)

ex longa quasi navigatione iam tandem vela colligamus, cum perspicuū sit partim ex decimis, partim ex legatis ad pias causas, bona ecclesiastica fluxisse, cūq; haftenus a nobis demonstratum sit, neque ex decimarum, neque ex legatorum piorum natura quicquā desumi posse, quòd clericorum dominio aduersetur; intrepide iam concludamus, quomocunque bona ecclesiastica fuerint ecclesijs acquisita, reddituum ipsorum dominium semper ad beneficiarios pertinere.

ARGUMENTVM.

Quid si clerici per luxum Ecclesia sua fructus effundant, an tunc saltem restitutioni obligentur: id quod multis rationibus primo aspectu affirmari posse uidetur.

R E R V M S V M M A E.

- 1 *Restitutionis tractatio à dominij tractatione seiuncta.*
- 2 *Quae ob causam recipiuntur, causa non secuta, restitui debent.*
- 3 *Beneficiarij videntur bona ecclesiastica recipere cum onere inter pauperes illos distribuendi.*
- 4 *Homicidij coram Deo reus est, si quis non praestans decimas, pauperes mori patiatur.*
- 3 *Penuria, & egestas uenit in mundum ob non praestationem elemosynarum pauperibus.*
- 6 *Quicquid superest, in causis pijs est erogandum.*
- 7 *Apostoli superflua omnia in pauperes erogabant.*
- 8 *Apostolorum traditiones diuinæ legis loco habende sunt.*
- 9 *Diuisio adiunctum onus non tollit, sed commodiorem tantum usum praestat.*
- 10 *Argumentum à dominio clericorum sumptum, non urgere.*

CAPVT VIGESIMVM OCTAVVM.

- V** I D I M V S hucusque, reddituum ecclesiasticorum clericos dominos esse, posseq; de illis pro animi sui arbitrio liberè disponere. Nunc uerò alterum huius quæstionis caput restat, ut uideamus, nunquid saltem, si per luxum malè eos consumpserint, ad restitutionem teneantur. † Siquidem hæc duo capita maximè inter se differre satis suprà à nobis demonstratum est. Et quoniam hæc quæstio multorum disputationibus celebrata est, operapretium esse duxi, accuratè quidem, sed breuiter hìc referre, quæ pro utraq; sententia adduci solent. Qui ergo affirmatiuam sententiam defendunt, ita ferè argumentantur. † Quoties, inquit, ea lege aliquid recipis, ut certa ratione id distribuas, nec facis tamen, ad restitutionem teneris, l. 2. C. de donat. quæ sub mo. toto titu. de cond. cau. da. cau. non secu. † At beneficiarij uidentur cum eo onere accipere bona ecclesiastica, ut eorum redditus inter pauperes distribuant. Itaque nisi id præstent nullo colore à restitutione excusari possunt. Porrò autem huic oneri subiectos esse beneficiarios, præter id, quod de quatuor partium diuisione sæpè iam superius repetitum est, iux. cap. de redditibus, cap. uobis, cap. concesso, cap. quatuor, l. 2. quæstio. 2. Ostendit etiam D. August. serm. 119. de temp. siue Domini. prima post Trinitatem. † *Et quanti pauperes, inquit, in locis suis, ubi ipse habitat, illo decimas non dante fame mortui fuerint, tantorum homicidiorum reus ante æterni iudicis tribunal apparebit: quia rem à Deo pauperibus delegatam, suis usibus reseruauit, cap. decimæ, l. 6. quæstio. 1.*
- † Sic & D. Hieronym. in Commen. in Malachiam, cap. 3. *Si quando fames, & penuria, & rerum omnium egestas opprimis*

primit mundum, sciamus hoc ex ira Dei descendere, qui se in
 pauperibus, si eleemosynam non accipiant, fraudari loquitur.
 cap. Reuertimini, 12. quæst. 2. Idemq; alibi ad Damasum
 Papam: Quicquid, ait, habent clerici, pauperum est, capit.
 quoniam quicquid, 16. quæst. 1. Et Paschalis IIII. Iam
 de faciendis, inquit, portionibus, uel exhibenda hospitalita
 te, uel adimplenda misericordia, nobis quid erit loquendum?
 cum omne, quod superest, in causis pijs, ac religiosis erogan
 dum sit, dicente Domino Luc. 10. Quod superest, date eleemo
 synam, & ecce omnia munda sunt uobis. Quæ omnes auto
 ritates apertè declarant, non simpliciter beneficiarijs hæc
 bona tradita fuisse; sed ea lege potius, ut quicquid eis su
 perfit, inter pauperes distribuant, ut etiam animaduertit
 D. Thom. 2. 2. quæst. 62. ar. 2. ad quartum. Consequens er
 go est, ut nisi id faciant, ad restitutionem teneantur. Se
 cundò huic sententiæ maximè suffragatur Apostolorum
 7 exemplum: † certè enim ipsi superflua omnia pauperi
 bus elargiebantur, ut in canone Apostol. 40. & 41. c. sint
 manifeste, cap. sequen. 12. quæst. 1. cap. uidentes, cap. futu
 8 ram, eo. cap. & quæst. † Negari uerò non potest, quin Apo
 stolorum traditiones, diuinæ legis loco habendæ sint,
 quinve illorum actiones omnes studiosè amplecti atque
 imitari debeamus, cap. in his, cap. catholica, 11. dist. cap.
 sunt quidam. 25. quæst. 1. Nec sanè reddituum diuisio bo
 norum conditionem debuit immutare, sed illud tantum
 9 dominium, quod prius clerici habebant, illis præseruare:
 non enim adiunctum onus diuisio tollit, sed commodio
 rem tantum usum præstat. l. cum pater. S. hæreditatem, 2.
 de leg. 2. l. qui cum tutoribus. ff. de transact. Manebit er
 go, hærebitque bonis ecclesiasticis, etiam post eorum di
 uisionem, eadem conditio, ut ex iis clerici (id quod facie
 bant Apostoli) non nisi necessaria possint assumere, arg. l.
 Caius Seius. S. Titius. ff. de leg. 2.

Tertiò,

Tertiò, qui restitutioni clericos adstringunt, illo etiam argumento utuntur, quòd reddituum ecclesiasticorum eos dominos esse negant. Quod sanè argumentum apud eos omnium potissimum esset, si, quod ipsi ponunt, clericos horum reddituum dominio carere, firma ulla ratione, aut lege probare possent. Sed quia nos contrarium supra non posuimus solùm, sed & aperte demonstrauius, in huius argumenti reprobatione nihil erit, quod hoc tēpore elaboremus. Solent & alia nonnulla pro hac opinione adduci argumenta, quæ tamen, quia propositæ quæstionis scopum non attingunt, consultò prætereo: siquidem eò tantùm spectant, ut probent beneficiarios reddituum ecclesiasticorum dominos non esse: de hoc uerò satis multa, et plura etiam fortasse, quàm par erat, à nobis hucusque tradita sunt.

ARGUMENTVM.

Nonnulla illi esse præmunienda, qui rectè hanc de restitutione quæstionem explicare uelit.

R E R V M S V M M A E.

- 1 *Praelati, aliq̄, beneficiarij licet redditibus ecclesiasticis abundantur, ad restitutionem minimè tenentur.*
- 2 *Quæ consideranda sunt, ut Praelatus abuti redditibus dicatur.*
- 3 *Alius alio splendidius uiuere potest, pro personarum qualitate.*
- 4 *Ad peccata, licet minuta, refert August. si pauperibus nimis delitiosa cibaria parentur.*
- 5 *Abbas melioribus debet uti uestibus, cum cæteris monachis præsit.*
- 6 *In taxandis rustici expensis, equus computari non debet, quia debebat*